

Kokia yra elektroninių cigarečių rūkymo sukeliama žala?

Valdonė Kolaitytė, Kipras Jauniškis, Aistė Urbonaitė

Elektroninės cigaretės, žadančios “sveiką rūkymą”, sparčiai populiarėja kaip patraukli alternatyva įprastoms cigaretėms. Laisva ir prieinama prekyba elektroninėmis cigaretėmis prasidėjo maždaug 2008m., tačiau iki šiol visuomenė neturi vieningo ir įrodymais pagrįsto požiūrio į elektronines cigaretes - ar jos tikrai mažiau žalingos nei įprastos?

Sistematinų apžvalgų patikimumas

	Pisinger, 2014	Gualano, 2014
Ar atlikta tinkama išsami paieška?	Green	Green
Ar adekvatūs tyrimo įtraukimo kriterijai?	Yellow	Yellow
Ar apžvalga įtraukia tinkamus tyrimus klausimui atsakyti?	Green	Green
Ar atskirų tyrimų rezultatai panašūs (heterogeniškumas)?	Red	Red

Green	Taip	Yellow	Neaišku	Red	Ne
-------	------	--------	---------	-----	----

Rezultatai:

Dėl didelio tyrimų heterogeniškumo, metodologinių trūkumų ir interesų konfliktų (elektronines cigaretes gaminančios įmonės finansavo dalį tyrimų), sisteminės apžvalgos nepateikė tvirtų išvadų. Elektroninių cigarečių užpilduose nustatytos aukštos propileno glikolio (skatina kvėpavimo takų obstrukciją, dusulį), glicerino, nikotino ir įvairių kvapiųjų medžiagų (cinamono kvapioji medžiaga turi citotoksinį poveikį) koncentracijos. Daugelyje užpildų esančių žalingų metalų pėdsakų, kancerogeninių tabakui specifinių nitrozaminų ir karbonilių darinių koncentracijos buvo žemesnės nei tradicinių cigarečių sudėtyje.

Didžiausias poveikis stebėtas kvėpavimo organų sistemai – obstrukcinio tipo plaučių funkcijos pakitimai (padidėjęs kvėpavimo takų pasipriešinimas – sunkiau įkvėpti ir iškvėpti). Stebėtas poveikis ir širdies ir kraujagyslių sistemai - diastolinio kraujospūdžio, širdies susitraukimo dažnis ir karboksihemoglobino koncentracijos kraujyje padidėjimas, deguonies koncentracijos kraujyje mažėjimas.

Pagrindiniai nepageidaujami poveikiai, kuriuos sukėlė elektroninių cigarečių rūkymas buvo burnos ir gerklės dirginimas (20.6% ir 32.4%), sausas kosulys (32.4%), pykinimas (14.4%) buvo trumpalaikiai. Visų nepageidaujamų poveikių dažnis reikšmingai sumažėjo 52-ą savaitę. Reikšmingo skirtumo tarp nepageidaujamų poveikių pasireiškimo tarp rūkančiųjų tradicines cigaretes ir rūkančiųjų elektrines cigaretes nestebėta, tačiau elektroninės cigaretės rinkoje dar yra per trumpai, kad būtų pateikti įrodymai apie jų ilgalaikį poveikį.

Išvados:

Tikėtina, jog elektroninės cigaretės yra mažiau žalingos nei tradicinės cigaretės, tačiau sąvoka “sveikas rūkymas” negali būti naudojama dėl elektroninių cigarečių sukeltų nepageidaujamų poveikių organizmui. Šiuo metu vykdomos kelios ilgos trukmės studijos, toliau tirsiančios elektroninių cigarečių žalą organizmui.

Šaltiniai

1. Pisinger C, Døssing M. A systematic review of health effects of electronic cigarettes. *Prev Med.* 2014 Dec;69:248-60. doi: 10.1016/j.ypmed.2014.10.009. Epub 2014 Oct 16
2. Gualano MR, Passi S, Bert F, La Torre G, Scaioli G, Siliquini R. Electronic cigarettes: assessing the efficacy and the adverse effects through a systematic review of published studies. *J Public Health (Oxf).* 2015 Sep;37(3):488-97. doi: 10.1093/pubmed/fdu055. Epub 2014 Aug 9